

INGEZONDEN.

Geachte Redactie!

Naar aanleiding eener recensie van mijn brochure in het vóórlaatste nummer van dit *Tijdschrift*, zij mij een kleine plaatsruimte gegund tot het maken van een paar opmerkingen. Laat ik U vóóraf mogen zeggen, dat het daarbij niet in mijn bedoeling ligt, mijn opvattingen tegenover den geachten recensent te verdedigen. Dáárvoor is uw blad de plaats niet... maar ik hoop bovendien een betere gelegenheid voor dat doel aan te wijzen. Nu dus alleen een paar opmerkingen, die in geen direct verband staan tot de zaak als zaak.

Collega MUNTENDAM citeert en cursiveert op blz. 1255 mijn woorden: „om niet te zeggen verdacht” en ik moet toestemmen, dat deze klinken als een beschuldiging van kwade trouw. Ik stel er prijs op in uw blad te mogen verklaren, dat zulk een beschuldiging niet in mijn bedoeling heeft gelegen en ik haast mij, ieder, die in deze woorden niets anders lezen kan, te verzoeken, ze als niet geschreven te beschouwen.

Op blz. 1257 legt MUNTENDAM mij weer een andere beschuldiging in den mond. Ditmaal — het zij in alle bescheidenheid gezegd — naar ik meen, ten onrechte. Het wil mij toch voorkomen, dat de geachte recensent hier een beschuldiging minder destilleert uit mijn woorden, dan wel uit de woorden, die hij zelf er ter verduidelijking op laat volgen. Ik spreek nòch van het „wegmoffelen”, nòch van het „ontkennen” van feiten, welke beide uitdrukkingen veronderstellen, dat er voor het bewustzijn der betrokken medici *iets was* om weggemoffeld te worden. Mijn meening is veeleer, dat de oorzaak gelegen is in het *niet constateeren* èn (óók dit!) in het *al te optimistisch zijn in de appreciatie der gevallen*.

Eindelijk — en dit is mijn laatste opmerking — geeft de recensent (zij het ook tegen zijn bedoelen) bij den aanhef zijner recensie aan de lezers allicht den indruk, als zou ik er op uit zijn geweest in Holland te pronken met Deutsche veeren. Het ware mij daarom aangenaam geweest, indien collega MUNTENDAM óók vermeld had, hoe ik in mijn brochure niet slechts nitdrukkelijk verklaar „rijkelijk geput” te hebben uit BÖING’s werken: maar bovendien ook anderen opwek diens geschriften te gaan bestudeeren.

Hiermede eindig ik. Ik kan echter niet nalaten den Heer MUNTENDAM dank te zeggen voor de aandacht aan mijn eenvoudige werkje gewijd en voor zijn recensie er van. Vooral omdat hij daardoor heeft bewezen niet afkeerig te zijn van een bespreking der vaccinatie-quaestie in onze medische kringen. Dat de geachte criticus mij zou hebben overtuigd van dwaling zal hij zelf wel niet gelooven... evenmin als hij meenen zal, dat ik zijn schrijven onweersproken zal laten. Op 7 Januari 1903 zal zich te Utrecht een gelegenheid voordoen om nader van gedachten te wisselen en ik noodig collega MUNTENDAM beleefd en dringend uit zijn ridderzwaard te wetten en aldaar in het krijt te verschijnen.

Met beleefden dank voor de opname
Bolnes, 16 Dec. 1902.

Uw Dw. collega
JOH. P. SCHOUTEN.